C/2025/2939

22.5.2025.

Rezolucija Vijeća o oznaci združene europske diplome i sljedećim koracima prema mogućoj združenoj europskoj diplomi: povećanje konkurentnosti Europe i privlačnosti europskog visokog obrazovanja

(C/2025/2939)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

nadovezujući se na viziju predloženu u Preporuci Vijeća od 5. travnja 2022. o jačanju veza radi djelotvorne europske suradnje u području visokog obrazovanja ([1]),

s obzirom na Zaključke Vijeća o europskoj strategiji za osnaživanje visokih učilišta za budućnost Europe ([2]),

primajući na znanje komunikaciju Komisije naslovljenu „Plan za europsku diplomu” ([3]),

1. PONOVNO ISTIČE nepokolebljivu predanost omogućivanju sadašnjim i budućim naraštajima da steknu znanje, vještine, kompetencije i vrijednosti potrebne za prevladavanje ključnih izazova našeg vremena, ujedinjeno u viziji otporne, pripremljene, inovativne i prosperitetne Europe. Oblik naših društava mijenja se pod utjecajem globalnih promjena – oružanih sukoba na europskim granicama i drugdje u svijetu, sve bržeg tempa kojim se razvija kriza okoliša i tehnoloških transformacija punima izazova za našu industriju i tržišta rada – i stoga prepoznajemo potrebu za koordiniranim i ambicioznim pristupom usmjerenim na budućnost, kojim bi se ojačala konkurentnost Europe i istodobno očuvali bogatstvo njezine kulturne, umjetničke i intelektualne baštine te različite obrazovne tradicije;

2. SVJESNO JE da budućnost Europe ovisi o snazi njezinih građana – obrazovanih, angažiranih i osnaženih za oblikovanje dinamičnog i pravednog društva i sudjelovanje u njemu – i PREDANO JE odgajanju naraštajâ Europljana spremnih da se odlučno i s inovativnim rješenjima suoče s globalnim izazovima i nepredvidivom budućnosti;

3. PREPOZNAJE presudnu ulogu koju visoka učilišta i savezi visokih učilišta, poput „europskih sveučilišta”, imaju u poticanju akademske i znanstvene izvrsnosti, promicanju tehnoloških otkrića i razvoju ključnih znanja, vještina i kompetencija potrebnih u svijetu rada koji se mijenja, među ostalim s pomoću interdisciplinarnih pristupa kojima se integriraju različita područja obrazovanja; PREPOZNAJE njihovu ključnu ulogu u cjeloživotnom učenju kao odgovoru na promjene na tržištu rada, posebno zbog toga što osmišljavaju fleksibilne i prilagođene načine učenja, koji, kada je to primjereno, uključuju manje module za učenje poput mikrokvalifikacija te ISTIČE potrebu za obnovljenom i ambicioznom europskom suradnjom u visokom obrazovanju, koja održava konkurentsku prednost Europe i njezin vodeći položaj na globalnoj razini;

4. OBVEZUJE SE na utvrđivanje i provedbu strateških rješenja za povećanje sposobnosti Europe da privuče talente, zadrži stručnjake i preuzme vodeću ulogu u novim sektorima, uz istodobno uklanjanje prepreka slobodnom kretanju talenata. Ta se nastojanja moraju temeljiti na snažnoj obrazovnoj osnovi i olakšavati transnacionalnu suradnju među ustanovama, poticati uravnoteženu, visokokvalitetnu mobilnost i povećavati sposobnost okvira za poučavanje i učenje da se prilagode zahtjevima budućnosti, ponajprije tako da se u svim državama članicama potpuno iskoriste mogućnosti koje nudi program Erasmus+;

5. POTVRĐUJE da obrazovanje mora služiti ne samo kao sredstvo gospodarskog napretka, već prije svega kao sredstvo za poticanje demokratskog, društvenog i kulturnog ustroja koji ujedinjuje društvo jačanjem pozitivnog i uključivog osjećaja identiteta i pripadnosti na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te na razini EU-a, na temelju zajedničkih europskih vrijednosti;

6. PONOVNO POTVRĐUJE da Europska unija ima važnu ulogu u podupiranju obrazovanja i osposobljavanja, pritom potpuno poštujući odgovornost država članica da oblikuju svoju politiku obrazovanja i osposobljavanja te NAGLAŠAVA da je pri osmišljavanju europskih inicijativa važno uzimati u obzir nacionalne, regionalne i lokalne potrebe i okolnosti;

7. ISTIČE da su europski prostor obrazovanja i europski istraživački prostor, u sinergiji s Europskim prostorom visokog obrazovanja, ključni okviri za suradnju, osmišljeni za podupiranje, unapređivanje i poticanje obrazovanja, poučavanja, kreativnosti, istraživanja, prijenosa znanja i inovacija u cijeloj Europi;

([1]) SL C 160, 13.4.2022., str. 1.
([2]) SL C 167, 21.4.2022. str. 9.
([3]) COM(2024) 144 final.

8. PRIMA NA ZNANJE Lettino izvješće, u kojem se predlaže uvođenje pete slobode, koja bi obuhvaćala istraživanja, inovacije i obrazovanje, kao i izradu europske diplome, kako bi se unaprijedila transnacionalna suradnja u visokom obrazovanju i potaknuo protok talenata diljem Europe, na integriranijem jedinstvenom tržištu; nadalje, UVAŽAVA Draghijevo izvješće, u kojem se naglašava da su inovacije ključne za ostvarivanje zelene i digitalne tranzicije koje su potrebne za jačanje otpornosti Europe, ISTIČE da treba hitno ukloniti inovacijski jaz i NAGLAŠAVA da sustavi obrazovanja i osposobljavanja trebaju bolje reagirati na promjenjive potrebe za vještinama;

9. ISTIČE da, iako su rasprave o združenoj europskoj diplomi u tijeku, Vijeće Europske unije još nije donijelo odluku o njezinu mogućem uvođenju te da bi svako upućivanje na združenu europsku diplomu u ovoj rezoluciji Vijeća trebalo tumačiti u tom smislu;

10. NAGLAŠAVA da je potrebno zaštititi autonomiju i raznolikost visokih učilišta i, primjenjujući pravo EU-a, pravedan pristup resursima, uključujući dostupna financijska sredstva Unije, bez obzira na njihov oblik djelovanja, poštujući proračunska načela i vrijednosti Unije sadržane u članku 2. UEU-a koji su relevantni za izvršenje proračuna, i ZALAŽE SE za uključiv pristup kojim bi se svim visokim učilištima omogućilo ostvarivanje prednosti koje donose europska i međunarodna suradnja, osiguravajući da nijedna ustanova ne bude zapostavljena u težnji za izvrsnošću;

11. ISTIČE da se svaka nova inicijativa usmjerena na uspostavu europskog prostora obrazovanja – uključujući primjenu oznake združene europske diplome i sljedeće korake prema združenoj europskoj diplomi – mora voditi zajedničkim, postupnim pristupom i pritom izbjegavati dodatno administrativno opterećenje za visoka učilišta i nacionalne agencije za osiguravanje kvalitete te financijske obveze koje nadilaze postojeća financijska sredstva, ne dovodeći u pitanje pregovore o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje nakon 2027. i osiguravajući da se napredak ostvari u svim državama članicama, i OBVEZUJE SE da će na tome raditi dosljedno, ambiciozno i s nepokolebljivom predanošću osiguravanju da obrazovanje služi kao temelj za postizanje osobnog, društvenog i profesionalnog ispunjenja, kao i za aktivno građanstvo za sve Europljane;

12. SVJESNO JE da konačni rezultati projekata eksperimentiranja s politikama koji se odnose na oznaku združene europske diplome provedeni u okviru programa Erasmus+ pružaju priliku za daljnje rasprave o tome kako visokim učilištima koja sudjeluju u transnacionalnoj suradnji olakšati pružanje združenih studija i dodjelu združenih diploma, u skladu s instrumentima bolonjskog procesa, među ostalim putem relevantnih inicijativa, kao što je združena europska diploma. Uvođenje oznake europske diplome moglo bi povećati broj združenih studijskih programa kako bi se postigla kritična masa i državama članicama dao veći poticaj za uklanjanje niza prepreka u vezi s izvođenjem združenih studijskih programa;

13. SLAŽE SE da bi oznaka združene europske diplome i ishodi sljedećih koraka prema združenoj europskoj diplomi potencijalno mogli povećati privlačnost združenih studijskih programa, mobilnost i, naposljetku, automatsko priznavanje, stvoriti obrazovno okruženje usmjereno na budućnost, koje bi poticalo inovacije i prekograničnu suradnju, te ojačati europsko visoko obrazovanje i njegov globalni položaj, na dobrobit građana današnjice i naraštaja koji će oblikovati budućnost Europe;

14. ISTIČE da bi mjere utvrđene u ovoj rezoluciji trebalo provoditi uzimajući u obzir sustave obrazovanja i osposobljavanja u različitim nacionalnim pravnim okvirima;

UTVRĐUJE SLJEDEĆE TRI FAZE U CILJU PRIMJENE OZNAKE ZDRUŽENE EUROPSKE DIPLOME I OTVARANJA PUTA PREMA ZDRUŽENOJ EUROPSKOJ DIPLOMI:

1. PRVA FAZA: DOVRŠETAK PRIPREMA ZA UVOĐENJE OZNAKE ZDRUŽENE EUROPSKE DIPLOME (2025. – 2026.)

2. DRUGA FAZA: UVOĐENJE OZNAKE ZDRUŽENE EUROPSKE DIPLOME, PRAĆENJE NJEZINE PRIMJENE, EVALUACIJA NJEZINE UPOTREBE TE PROVEDBA STUDIJE IZVEDIVOSTI I PRIPREMNI RAD U VEZI SA ZDRUŽENOM EUROPSKOM DIPLOMOM (2026. – 2028.)

3. TREĆA FAZA: PROMIŠLJANJE I DONOŠENJE ODLUKE UTEMELJENE NA DOKAZIMA O SLJEDEĆIM KORACIMA PREMA ZDRUŽENOJ EUROPSKOJ DIPLOMI (2029.)

1. **PRVA FAZA: DOVRŠETAK PRIPREMA ZA UVOĐENJE OZNAKE ZDRUŽENE EUROPSKE DIPLOME (2025. – 2026.)**

KOMISIJU SE POZIVA da, zajedno s državama članicama i u bliskoj suradnji sa svim relevantnim dionicima:

a) uspostavi laboratorij za politiku u okviru Radne skupine za visoko obrazovanje u sklopu strateškog okvira za europski prostor obrazovanja, koji treba biti zadužen za izradu sveobuhvatnog okvira za oznaku združene europske diplome i imati odgovornosti kao što su:

— izrada jasnih definicija, opisa, pokazatelja i zajedničke metode za provjeravanje usklađenosti s kriterijima iz Priloga II. Preporuci Vijeća o Europskom sustavu osiguravanja kvalitete i priznavanja kvalifikacija u visokom obrazovanju, u potpunosti poštujući nadležnosti država članica u području obrazovanja i osposobljavanja te načelo supsidijarnosti;

— izrada smjernica i postupaka za izdavanje oznake združene europske diplome,

— osmišljavanje standardiziranog predloška za vizualni identitet oznake, uključujući njezin grafički prikaz, u fizičkom i digitalnom obliku.

Laboratorij za politiku sastojat će se od predstavnika država članica koji su članovi Radne skupine za visoko obrazovanje u sklopu strateškog okvira za europski prostor obrazovanja (ili skupine koja joj je nasljednica, osnovane na temelju tog okvira) i drugih stručnjaka koje delegiraju države članice, uz predstavnike Komisije. Stručnjaci koje pozove laboratorij za politiku mogu prema potrebi doprinijeti radu laboratorija na određenim temama. Aktivnostima laboratorija trebale bi zajednički upravljati države članice i Komisija, a tehničku i organizacijsku potporu pružat će Komisija;

b) do sredine 2026. Vijeću predstavi rezultate laboratorija za politiku Radne skupine za visoko obrazovanje u sklopu strateškog okvira za europski prostor obrazovanja kako bi se omogućilo učinkovito uvođenje oznake združene europske diplome u 2026.

NADALJE, DRŽAVE ČLANICE POZIVA SE DA:

a) ako to još nije učinjeno, u potpunosti provedu instrumente bolonjskog procesa, poput Europskog sustava prijenosa i prikupljanja bodova (ECTS), dopunske isprave o studiju, Europskih standarda i smjernica za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja te europskog pristupa osiguravanju kvalitete združenih studija, kao ključne čimbenike olakšavanja primjene oznake združene europske diplome. Ta bi mjera trebala potaknuti dublju i fleksibilniju transnacionalnu suradnju u cijeloj Europi, posebno s obzirom na očekivano uvođenje oznake združene europske diplome i sljedeće korake prema združenoj europskoj diplomi;

b) poduzmu potrebne mjere kako bi se omogućilo uvođenje oznake združene europske diplome do kraja 2026., čime bi se osigurale dosljednost i jednake mogućnosti za sva visoka učilišta u Europi.

2. **DRUGA FAZA: UVOĐENJE OZNAKE ZDRUŽENE EUROPSKE DIPLOME, PRAĆENJE NJEZINE PRIMJENE, EVALUACIJA NJEZINE UPOTREBE TE PROVEDBA STUDIJE IZVEDIVOSTI I PRIPREMNI RAD U VEZI SA ZDRUŽENOM EUROPSKOM DIPLOMOM (2026. – 2028.)**

KOMISIJU I DRŽAVE ČLANICE POZIVA SE DA:

a) zajedno uvedu oznaku združene europske diplome u razdoblju od 2026. do 2028. i usmjeravaju taj postupak, u cilju ispitivanja njezine izvedivosti i procjenjivanja potencijalnih posljedica s političkog, pravnog, financijskog i administrativnog gledišta te procjenjivanja u kojoj su mjeri uklonjene prepreke transnacionalnoj suradnji na združenim diplomama u sektoru visokog obrazovanja, poput onih utvrđenih u završnim ishodima projekata eksperimentiranja s politikama koji se odnose na oznaku združene europske diplome, provedenih u okviru programa Erasmus+;

b) iskoriste laboratorij za politiku Radne skupine za visoko obrazovanje u sklopu strateškog okvira za europski prostor obrazovanja kao platformu za evaluaciju napretka u uvođenju oznake združene europske diplome, olakšavanje strukturirane suradnje s visokim učilištima, studentima, agencijama za osiguravanje kvalitete i drugim dionicima te za istraživanje koncepta i izvedivosti združene europske diplome, kako bi se utvrdili sljedeći koraci i put naprijed.

KOMISIJU SE POZIVA DA:

a) osmisli ciljane mjere za potporu visokim učilištima zainteresiranima za izdavanje oznake združene europske diplome u kontekstu združenih studija;

b) promiče prepoznatljivost oznake združene europske diplome i širi informacije o njoj među visokim učilištima, studentima i poslodavcima te u društvu u cjelini. Ta bi nastojanja mogla uključivati osmišljavanje vizualnog identiteta te komunikacijsku strategiju i strategiju brendiranja kojima bi se predstavila dodana vrijednost te oznake za polaznike obrazovanja te za istraživanja i inovacije u svim državama članicama, kao i njezin potencijal za privlačenje međunarodnih studenata;

c) nakon početka uvođenja oznake združene europske diplome Vijeću svake godine dostavlja povratne informacije. Te bi povratne informacije trebale uključivati uvide o postupku primjene, nove izazove i stečena iskustva, a omogućile bi izvršavanje potrebnih prilagodaba kako bi se poduprlo uspješno uvođenje oznake;

d) prati fazu uvođenja i provede sveobuhvatnu evaluaciju te faze, u bliskoj suradnji s laboratorijem za politiku Radne skupine za visoko obrazovanje u sklopu strateškog okvira za europski prostor obrazovanja, pri čemu će se ocijeniti:

   — njezini ishodi i potencijalna dodana vrijednost oznake združene europske diplome, s posebnim naglaskom na izvedivosti, izazovima na koje se naišlo i eventualnim potencijalnim učincima inicijative,

   — važnost oznake združene europske diplome za podupiranje transnacionalne suradnje, povećanje privlačnosti i broja združenih studijskih programa u EU-u, povećanje globalne konkurentnosti europskog visokog obrazovanja i unapređivanje uravnotežene mobilnosti studenata i osoblja;

e) provede studiju izvedivosti za združenu europsku diplomu, zajedno s laboratorijem za politiku Radne skupine za visoko obrazovanje u sklopu strateškog okvira za europski prostor obrazovanja, u kojoj bi se ocijenilo europske kriterije na temelju kojih bi se ta združena diploma dodjeljivala, odgovarajuće postupke osiguravanja kvalitete i potencijal te diplome za uklanjanje prepreka transnacionalnoj suradnji na združenim diplomama u sektoru visokog obrazovanja i analizirao njezin utjecaj na vrijednost i priznavanje studijskih programa i visokih učilišta koja je dodjeljuju, te razmotrile perspektive studenata, kao i ključni izazovi, percipirane prednosti i mogući alternativni pristupi;

f) Vijeću radi daljnje odluke do kraja 2028. dostavi izvješće o evaluaciji primjene oznake združene europske diplome i studiju izvedivosti o združenoj europskoj diplomi.

DRŽAVE ČLANICE POTIČE SE DA:

a) razmjenjuju relevantne podatke s Komisijom kako bi se olakšala sveobuhvatna evaluacija uvođenja.

3. **TREĆA FAZA: PROMIŠLJANJE I DONOŠENJE ODLUKE UTEMELJENE NA DOKAZIMA O SLJEDEĆIM KORACIMA PREMA ZDRUŽENOJ EUROPSKOJ DIPLOMI (2029.)**

Na temelju rezultata svoje analize Komisijina izvješća o evaluaciji primjene oznake združene europske diplome i studije izvedivosti združene europske diplome Vijeće može odlučiti o dugoročnoj primjeni oznake združene europske diplome i pozvati Komisiju da predloži konkretne sljedeće korake za uvođenje združene europske diplome. Uspostava takve združene diplome mogla bi otvoriti nove mogućnosti za budućnost visokog obrazovanja u Europskoj uniji i poslužiti kao sredstvo za poticanje osobnog, društvenog i profesionalnog razvoja i aktivnog građanstva sadašnjih i budućih naraštaja.